

מצות קימה בפניהם:

רמב"ם הלכות ממרים פרק ו

הלכה ג: ...אי זהו כבוד מאכיל ומשקה מלביש ומכסה משל האב, ואם אין ממון לאב ויש ממון לבן כופין אותו וזן אביו ואמו כפי מה שהוא יכול, ומוציא ומכניס ומשמשו בשאר הדברים שהשמשים משמשים בהן את הרב, ועומד מפניו כדרך שהוא עומד מפני רבו.
הלכה ד: והאב שהיה תלמיד בנו אין האב עומד מפני הבן אבל הבן עומד מפני אביו אע"פ שהוא תלמידו וחייב לכבדו בשאר דרכיו בשעת עשיית משאו ומתנו ועשיית חפציו...

שולחן ערוך יורה דעה סימן רמ

סעיף ז: חייב לעמוד מפני אביו. ואם האב תלמיד בנו, כל אחד מהם עומד מפני השני. הגה: ואם הבן רוצה למחול על כבודו, לשמש אביו, הרשות בידו, דהא הרב שמחל על כבודו כבודו מחול. ודוקא בצנעא, או אפילו בפרהסיא ודש בעירו שהכל יודעים שהוא אביו, אבל אם הבן גדול בתורה ואין אביו דש בעירו, איכא למיחש לבזיון התורה אם יתבזה הבן לפני האב, ויש להם להרחיק זה מזה שלא יקל שום אחד בכבודו לפני חבירו (הכל סברת הרב); וכן עשה מוהר"ם עם אביו.

דיני כבוד הרב:

שולחן ערוך יורה דעה סימן רמב

סעיף טז: וחייב לעמוד מפניו, משיראנו מרחוק מלא עיניו עד שיתכסה ממנו שלא יראה קומתו, ואח"כ ישב. ואפילו היה רכוב, צריך לעמוד מפניו, דחשיב כמהלך.
הגה: ו"א דאין אדם חייב לעמוד לפני רבו, רק שחרית וערבית. (טור בשם הרמב"ם). ודוקא בבית הרב, אבל בפני אחרים שאין יודעים שעמד לפניו, חייב לעמוד. (ב"י בשם התוס' ומרדכי בשם ר"י וע"פ).
סעיף יח: אם קראו לרבו לקרות בתורה בצבור, אינו צריך לעמוד כל זמן שרבו עומד ש"ך

לז אבל בפני אחרים כו' – וי"א כיון שהשוה מוראו למורא שמים חייב לעמוד אפי' מאה פעמים ביום דאטו אם אדם מקבל פני שכינה כמה פעמים ביום אינו חייב לעמוד עכ"ל עט"ז והוא מדברי הרא"ש וטור:

שולחן ערוך יורה דעה סימן רמד

סעיף א: מצות עשה לקום מפני כל חכם, אפילו אינו זקן אלא יניק וחכים, ואפי' אינו רבו, (רק שהוא גדול ממנו וראוי ללמוד ממנו). (טור בשם הרמב"ם ור"ן פ"ק דקדושין). וכן מצוה לקום מפני שיבה, דהיינו בן שבעים שנה, (אפילו הוא עם הארץ, ובלבד שלא יהיה רשע). (ב"י בשם התוספות ובהגהות מ"י פ"ו ומרדכי פ"ק דקדושין ור' ירוחם ור"ן ור"ת).
סעיף ב: מאימתי חייב לקום מפניהם, משיגיע לתוך ארבע אמותיו עד שיעבור מכנגד פניו. ורוכב כמהלך דמי.

שולחן ערוך יורה דעה סימן רמז

סעיף א: חייב אדם בכבוד רבו ויראתו יותר מבשל אביו.

שולחן ערוך יורה דעה סימן רמ

סעיף יט: אסור לאדם להכביד עולו על בניו ולדקדק בכבודו עמהם, שלא יביאם לידי מכשול, אלא ימחול ויעלים עיניו מהם, שהאב שמחל על כבודו, כבודו מחול.

פתחי תשובה

(טז) שמחל – עיין בתשובת רדב"ז ח"א סימן תקנ"ד /תקכ"ד/ שכתב דהא דכבודו מחול היינו שנפטר הבן מעונש אם לא כבדו אבל מ"מ אכתי מצוה איכא ע"ש: